

Asia: VN/14098/2024

## **Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiaan. Toimintaterapeuttiliitto edustaa sekä palkansaajia että alan yrittäjiä. Lausuntomme koskee ehdotuksessa olevia pykälä 17§, 17a§ ja 29§.

Näkemyksemme pykälään 17§ Yksityisen palveluntuottajan alihankinta.

Nykytilanteessa alihankinnan rajaaminen laissa täydentävään toimintaan ja nykyisen lain taustaperusteluissa oleva prosenttirajaus ei määrittele riittävän tarkasti, mitä täydentävä toiminta tarkoittaa käytännössä. Toimintaterapia-alan yrittäjistä merkittävä osa on yksin yrittäjiä ja yritykset pienikokoisia palvelun tuottajia. Tämän hetkinen tilanne tuottaa etenkin näille ryhmille haasteita täydentää omaa palveluntuotantoaan alihankinnan avulla esimerkiksi kysyntäpiikeissä. Lisäksi nykyiset rajaukset tuottavat haasteita, jos yksi tai vain pieni joukko palveluntuottajia toimii tietyllä alueella, mutta palvelulle olisi huomattavasti enemmän kysyntää, mitä palveluntuottaja pystyy tuottamaan. Kannatammekin sitä, että pykälän kohtaa muutetaan esitysluonnoksessa olleen esityksen mukaisesti huomioiden esityksen reunaehdot alihankinnalle.

Näkemyksemme pykälään 17a§ Alihankinnan ketjutus.

Tällä hetkellä alihankinnan ketjutus on kielletty, mikä voi näyttäytyä etenkin pienten yrittäjien kohdalla haasteena esimerkiksi vanhempainvapaiden kohdalla. Tämän perusteella positiivista on, että tilapäisesti sairauden tai vanhempainvapaan tai muun vastaavan syyn perusteella alihankkijalla olisi tarpeen tullen mahdollisuus hankkia toiminnalleen alihankinta seuraavalta alihankkijalta. Toimintaterapia-ala on vahvasti naisvaltainen ala. Ehdotettu muutos on kannatettava turvaamaan pienten yritysten jatkuvuutta myös vanhempainvapaan, tilapäisen sairauden ajaksi tai muun vastaavan syyn takia (mm. lyhytaikainen hoitovapaa, väliaikainen loma). Pidämme keskeisenä, että laissa varmistetaan se, että alihankinnan ketjutuksella on hyväksyttävät syyt kuten esityksessä on huomioitu. Lisäksi keskeistä on, että ostopalveluntuottajan ohjaus- ja valvontavastuu sekä

hyvinvointialueiden kanssa alihankinnan hyödyntämisestä sopiminen tehdään lain edellyttämällä tavalla.

Näkemyksemme pykälään 29 § 1. momentti Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta ja arviointivelvollisuus.

1. momentin säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että seuranta ja raportointi ulottuisivat koskemaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöresurssien käyttöä. Ehdotettava seurantavelvoite ulottuisi hyvinvointialueen oman henkilöstön lisäksi myös hyvinvointialueelle palveluja tuottaviin yksityisiin palveluntuottajiin, mikäli hyvinvointialue pyytää näitä tietoja. Toimintaterapeuttiliitto näkee hyvinvointialueiden tavoitteen tiedon lisäämiseen ja tiedolla johtamiseen tärkeänä asiana. Esitysluonnoksesta ei käy kuitenkaan ilmi, että mitä yksityisen palvelutuotannon henkilöstöresurssia koskevalla tiedolla tehtäisiin esimerkiksi osana hyvinvointialueen ohjausta tai tiedon tuotantoa. Vaikuttaisivatko nämä tiedot esimerkiksi siihen, miten hyvinvointialue resursoisi omaan tuotantoon esimerkiksi toimintaterapeutteja, kun alueella olisi tieto myös käytössä olevasta yksityisen sektorin resurssista? Perustelut tälle laajennukselle tulisi kirjoittaa hallituksen esitykseen. Kiinnitämme huomiota siihen, että hyvinvointialueen tulisi saada keräämästään tiedosta esimerkiksi henkilöstöresurssia koskien realistinen käsitys. Esimerkiksi toimintaterapiassa yksityinen palveluntuottaja voi rekisteröityä hyvinvointialueen palveluntuottajaksi mutta asiakaskunta voi koostua suurelta osin esimerkiksi vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen (Kela) asiakkaista ja vain pieneltä osin hyvinvointialueen asiakkaista. Näin ollen pelkällä henkilöstöresurssitiedon keräämisellä ei saada tarkkaa käsitystä siitä, mihin yksityisen palvelutuotannon henkilöstön resurssi kohdentuu. Toisena huomiona nostamme esille sen, että mikäli tiedonkeruuseen päädytään, se tulisi toteuttaa siten ettei se lisää yksityisen palveluntuottajan hallinnollista työtä. Esitysluonnoksessa todetaan, että seuranta tulisi tehdä ammattiryhmittäin. Suomen Toimintaterapeuttiliitto toteaa, että tämä seuranta on kannatettavaa, mikäli seuranta tehdään ammattiryhmäkohtaisesti eikä niputeta ammattiryhmiä yhteen esimerkiksi kuntoutuksen osalta. Toimintaterapeuteista on hyvinvointialueilta saatujen tietojen mukaan pulaa mutta mikäli tilastoinnissa toimintaterapeutit niputetaan yhteen muiden kuntoutusalan ammattiryhmien kanssa, tämä pula ei nouse näkyviin. Näin ollen tilastot eivät antaisi oikeaa kuvaa esimerkiksi henkilöstövajeista eri ammattiryhmiä koskien mikäli useita ammattiryhmiä niputetaan yhteen.

Wikman Kirsi  
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry